

Дика А.О.

*аспірант кафедри цивільного права та процесу
Івано-Франківський університет імені Короля Данила*

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДАЧІ СУДОВОГО НАКАЗУ ТА ВЧИНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПISУ НОТАРІУСА

Професор С.Я. Фурса зазначає, що вчинення виконавчих написів у нотаріальному процесі та наказне провадження в цивільному процесі за своєю суттю є аналогічними [1, с. 70]. Дійсно, незважаючи на те, що судовий наказ видається судом, а виконавчий напис вчиняється нотаріусом, ці акти за своєю суттю є подібними та мають спільну мету – спрощену процедуру захисту цивільних прав.

Запровадження наказного провадження, за задумом законодавця, мало на меті прискорення судочинства. Як свідчить судова практика, велика кількість справ, що розглядаються в порядку позовного провадження, фактично є безспірними, оскільки вимоги позивача відповідачем повною мірою часто не заперечуються. Можливість спрощення і скорочення процедури у встановлених законом випадках підвищує ефективність правового захисту та дає змогу звільнити суди від розгляду за повною процедурою безспірних за своєю суттю справ [2]. Із цією тезою можна погодитися, якщо одночасно внаслідок об'єктивних і суб'єктивних факторів не будуть порушуватися права та інтереси осіб.

Тому можна погодитися, що наказне провадження – один із видів проваджень цивільного судочинства, в якому без розгляду справи по суті на підставі безспірних вимог та доказів, поданих заявником, видається судовий наказ, за яким з боржника стягуються грошові кошти, витребується майно [3, с. 602].

Однак не з усіма позиціями науковців можна однозначно погодитися. Так, у процедурі наказного провадження вчені пропонують виділяти такі 3 стадії: 1) відкриття наказного провадження; 2) видача судового наказу; 3) скасу-

вання судового наказу [2]. Але така гіпотеза суперечить логіці, оскільки стадія скасування судового наказу суперечить завданню наказного провадження – ліквідації наслідків правопорушення в спрощеному порядку. Якщо ж за основу береться скасування судового наказу як стадії відповідного провадження, то не варто його загалом використовувати. Тобто скасування судового наказу варто розглядати як виняток із загального правила, а не саме правило. Автор пропонує виходити з послідовної «безконтактної» участі в провадженні заявника та боржника, отже, має існувати стадія розгляду поданих заявником документів, а також за наявності заперечень проти заявлених претензій із боку боржника – стадія їх дослідження судом. Кожна стадія має завершуватися рішенням суду, яке має відповідати позиції сторони.

Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 95 ЦПК [4], із заявою про видачу судового наказу може звертатися особа, якій належить право вимоги, а також органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. При цьому особою з прямо протилежними інтересами в такій справі є боржник, який зацікавлений у тому, щоб судовий наказ не набрав законної сили і був скасований. Тому в кожній зі сторін наказного провадження є власні прямо протилежні інтереси, що і зумовлює їх відповідний правовий статус: заявник та заінтересовані особи. Автор вважає, що така назва суб'єктів наказного провадження більш відповідає правовим основам цивільного процесу, оскільки ми не називаємо відповідача одразу боржником, а розцінюємо права всіх суб'єктів до рішення суду рівнозначними і не визнаємо наперед переваг жодного із суб'єктів.

У цьому контексті важливо сприймати й новели, які закладені в проекті змін до ЦПК [5], де визначаються загальні аспекти зловживання правом. Зокрема, за чинним ЦПК заява про видачу судового наказу подається до суду першої інстанції за загальними правилами підсудності, встановленими ст. 109 ЦПК. Але у ч. 3 ст. 45 проекту ЦПК [5] зловживанням розцінюватиметься будь-яка дія осіб на розсуд суду, яка визнаватиметься ним зловживанням правом, зокрема, подання скарги, заяви, клопотання може визнаватися зловживанням і суд з урахуванням обставин справи матиме право залишити без розгляду або повернути скаргу, заяву, клопотання. Крім того, за ч. 4 цієї статті суд зобов'язаний вживати заходів для запобігання зловживанню процесуальними правами. Таким чином, подання особою заяви про видачу судового наказу з порушенням правил підсудності може розцінюватися як перше зловживання правом.

У подальшому недосвідчена особа може припуститися помилок, оскільки зміст і форма заяви мають відповідати вимогам ст. 98 ЦПК [4], а саме у заяві має бути зазначено: 1) найменування суду, в який подається заява; 2) ім'я (найменування) заявника та боржника, а також ім'я (найменування) представника заявника, якщо заява подається представником, їхнє місце проживання або місцезнаходження; 3) вимоги заявника і обставини, на яких вони ґрунтуються; 4) перелік документів, що додаються до заяви. Крім того, до заяви про видачу судового наказу додається документ, що підтверджує сплату судового збору. Якщо ж особа припуститься і тут помилки, то така ситуація може вже кваліфікуватися за ч. 2 ст. 149 проекту ЦПК [5] як повторне чи систематичне невиконання процесуальних обов'язків, повторне чи неодноразове зловживання процесуальними правами. У такому разі з відповідного учасника судового процесу або відповідної іншої особи суд стягує у дохід Державного бюджету України штраф у сумі від одного до десяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Очевидно, позиція законотворців щодо кваліфікації зловживання правами «учасника судового процесу або відповідної іншої особи» як сутність самого поняття «зловживання правом» має належати до категорії «спір про право», а також належним чином мають розкриватися його критерії в ЦПК та ті наслідки, які наставатимуть у разі його встановлення судом. Автор також вважає, що неприпустимо за помилки в цивільному процесі «карати» учасників процесу такими великими штрафами. Більше розкриваючи поняття «спір про право», необхідно встановлювати дійсних його учасників, що неможливо зробити без врахування реальних інтересів, які мають виявлятися під час з'ясування обставин такого спору. Зокрема, квінтесенція зловживання правом – це використання права на шкоду конкретній особі або кільком особам.

Так, з аналізу ч. 4 ст. 45 проекту ЦПК [5], де зазначено, що Суд «зобов'язаний вживати заходів для запобігання зловживанню процесуальними правами», можна зробити простий висновок, що у разі виявлення зловживання правом на судовий наказ винен суд, який не запобіг пред'явленню заяви. Цілком зрозуміло, що це нонсенс, але саме так можна реагувати на зловживання правом у позовному провадженні, коли позивачем або відповідачем буде виявлено зловживання правом у разі буквального застосування цієї норми.

Перевіримо цю гіпотезу на стадії прийняття заяви судом, коли він перевіряє: 1) чи відповідає заява вимогам, передбаченим ст. 98 ЦПК, щодо її змісту та форми; 2) зміст вимоги ст. 96 ЦПК, на підставі якої має бути видано судовий наказ; 3) чи не вбачається із заяви та поданих документів спір про право [3, с. 605].

Але у ЦПК використовується поняття «спір про право» без його розкриття, визначення його критеріїв, тому важко погодитися з можливістю встановити спір про право доти, доки боржник не визначить своєї позиції щодо поданої заяви.

У теорії цивільного процесу існують різні погляди науковців із приводу наявності спору про право в наказному провадженні.

М.І. Балюк і Д.Д. Луспеник зазначають: «У контексті наказного провадження як спір про право варто розуміти поведінку особи, до якої звертається заявник із вимогою щодо оспорювання підстав, розміру вимоги або/і доказів, які її підтверджують» [6]. Тут не можна погодитися із застосованим терміном «поведінку особи», оскільки це не предмет наказного провадження. Крім того, в наказному провадженні не розглядаються справи про оспорювання та подібні до них – це однозначно, оскільки вимога заявника має бути чітко сформульована на предмет кваліфікації правопорушення і визначати способи відновлення порушеного права, адже ст. 96 ЦПК передбачено чіткий та вичерпний перелік підстав для видачі судового наказу.

Частково можна погодитися з такою думкою: «У будь-яких цивільних правовідносинах, що вирішуються в суді, потенційно є такий спір. Наказне провадження безспірне лише в тому плані, що безспірність у ньому презюмована до того моменту, доки до суду не звернеться боржник із заявою про скасування судового наказу. Але воно характеризується наявністю сторін і спору між ними про матеріальне право. А вимога про те, щоб із заяви про видачу судового наказу і поданих документів не вбачався спір про право, означає те, що цивільне правовідношення між заявником і боржником має бути чітко визначеним, а вимога заявника – повністю аргументована» [7, с. 13].

Однак автор не зовсім погоджується з такою думкою, оскільки наказне провадження створене з метою розгляду вимоги заявника, які не заперечуються боржником або заперечуються частково. В наведеній цитаті акцент зроблено на аргументованій заяві, коли в таких справах найважливішим елементом є достатність безспірних доказів правопорушення та необхідності відновлення порушеного права саме таким способом, як вимагає заявник. Відповідно до п. 3 ст. 98 ЦПК [4], докази, що подаються заявником до суду мають бути безспірними, на підставі таких доказів заявник зобов'язаний довести суду наявність підстав для видачі судового наказу.

Позовна давність у наказному провадженні обчислюється за загальними правилами визначення строків, встановленими ст.ст. 253–255 Цивільного кодексу України та становить три роки.

У п. 9 постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2011 № 14 «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження» зазначено, що наявність спору про право, яке є підставою для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу, вирішується суддею у кожному конкретному випадку, зважаючи на характер та обґрунтованість заявленої матеріально-правової вимоги і документів, доданих до заяви, а наявність спору про право можна встановити, якщо з доданих документів вбачається пропуск позовної давності. Така вимога може бути вирішена лише у позовному провадженні (ч. 3 ст. 267 ЦК) [8].

Однак із такою позицією Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ важко погодитися, оскільки тут вбачається перевищення судом наданих йому повноважень і упередженість. Так, позовна давність застосовується судом лише за заявою сторони у спорі, зробленою до ухвалення ним рішення (ч. 3 ст. 267 ЦК), по суті правовідносин – боржником. Тому суд не може передбачати спору про право до тих пір, доки боржник не виявить своєї позиції. І суд не повинен відмовляти у прийнятті до розгляду заяви про видачу судового наказу з тих підстав, що правовідносини мають спірний характер. Дійсно, боржник вправі заявити про пропуск строку позовної давності, але й заявник може обґрунтувати поважність причин пропуску строку позовної давності, що потенційно може призвести до розгляду справи в порядку позовного провадження і ще до більших витрат обох сторін. Тому автор вважає, що сторони на будь-якій стадії наказного провадження мають наділятися правом на укладання мирової угоди, щоб не ускладнювати спірних матеріальних відносин додатковим процесуальним

спором про право. Це положення вважається важливим, оскільки так може бути розвантажена судова гілка влади і спірні відносини не переростатимуть у конфлікти.

Як випливає з ч. 2 ст. 102 ЦПК, стадія видачі судового наказу містить дві ознаки, які мають важливе значення для характеристики наказного провадження: судовий наказ видається без судового засідання та без виклику стягувача і боржника.

Саме в цій стадії чітко проявляється спрощений характер наказного провадження. Відсутність судового розгляду і виклику сторін у судовому засіданні, що є серцевиною спрощених проваджень у цивільному процесі багатьох країн світу, являє собою важливу вирізняльну ознаку наказного провадження, порівняно з іншими видами цивільного судочинства в Україні [9, с. 78]. Але до цього варто додати, що такий порядок розгляду відносин є винятковим і має зумовлюватися чіткими матеріальними основами визначення права вимоги.

З наведеного випливають й інші характерні риси наказного провадження, які не завжди однозначно тлумачаться вченими. Процесуальною особливістю наказного провадження є те, що під час розгляду справи не може бути застосовано такі процесуальні інститути, як призначення справи до судового розгляду, забезпечення доказів, призначення експертизи, передача справи до іншого суду за підсудністю, заміна неналежної сторони, зупинення провадження, закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду [10]. Автор вважає важливим до наведеного переліку додати й забезпечення позову, що має застерегти зловживання правами з боку боржника в період до набрання судовим наказом законної сили.

Як зазначає С.Я. Фурса, особливістю судового наказу полягає у його подвійності: з одного боку, він є судовим рішенням, а з іншого – виконавчим документом. Така подвійна природа є винятком із загального правила та зумовлена необхідністю захисту безспірних прав стягувача у спрощеному порядку на підставі безспірних доказів [11].

Особливістю скасування судового наказу є те, що заява про скасування судового наказу подається до того ж самого суду, який його видав. Крім того, під час розгляду заяви про скасування судового наказу проводиться відкрите судово-васідання, викликаються стягувач і боржник, досліджуються обставини справи, виникає можливість апеляційного оскарження ухвали про незадоволення заяви про скасування судового наказу. Але з положенням ч. 6 ст. 105-1 ЦПК важко погодитися, оскільки в цій нормі не передбачена процедура проведення судового засідання, зокрема, послідовність виступів, подачі клопотань тощо. Крім того, таке провадження в справі суперечитиме сутності наказного провадження як документарного і може асоціюватися з розглядом спору про право по суті, що має розглядатися в порядку позовного провадження тощо.

Що стосується виконавчого напису, то метою вчинення нотаріусом виконавчих написів є скорочення кількості судових справ, що виникають з уже врегульованих договірних відносин, коли є безперечне підтвердження невиконання боржником своїх зобов'язань перед кредитором, або з певної специфіки нотаріальних дій [12, с. 7]. Автор сприймає це положення як занадто загальне і таке, що не зовсім відповідає Переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172 [13]. На думку автора, для нотаріусів безспірною може вважатися лише нотаріальна форма, що може бути у подальшому підтверджена відповідальністю нотаріуса за вчинений ним виконавчий напис, коли його дії будуть оскаржуватися в судовому порядку тощо.

Спільною ознакою судового наказу та виконавчого напису є те, що особа, яка звертається до нотаріуса для вчинення виконавчого напису, також називається стягувачем (як і в наказному провадженні), однак такий статус їй належить із моменту подання заяви нотаріусу, а в наказному провадженні – з моменту прийняття заяви судом. Друга сторона в обох випадках – боржник.

[14, с. 42]. Але у ЦПК статус особи, яка звертається за судовим наказом, позначається і як заявник, що представляється більш виваженим терміном, оскільки не можна наперед визнавати особу стягувачем. Інакше, навіть у разі звернення зі «штучною» заявою з метою зловживання правом особа отримуватиме статус стягувача, хоча за реальними правовідносинами вона розцінюватиметься як правопорушник.

Виконавчий напис (окрім вимоги про несплату чеку) вчиняється нотаріусом незалежно від місця виконання вимоги, знаходження боржника або стягувача.

Як зазначає С.Я. Фурса, вчинення виконавчого напису, за загальним правилом, належить до одноетапних нотаріальних проваджень (винятком є нотаріальне провадження щодо вчинення виконавчого напису на борговому документі, за яким стягнення варто проводити частинами, наприклад, періодичні платежі – стягнення аліментів) і в своєму розвитку проходить три стадії: 1) відкриття нотаріального провадження, яке зводиться до подання кредитором (стягувачем або уповноваженим представником) нотаріусу письмової заяви про вчинення виконавчого напису; 2) підготовка до вчинення цього нотаріального провадження; 3) вчинення виконавчого напису) [15]. Автор відносить таку процедуру вчинення виконавчого напису до найпростіших його видів, коли діяльність нотаріусів підпорядковувалася раніше чинній Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженої Наказом Міністерства Юстиції України від 03.03.2004 р. № 20/5.

Під час введення в дію Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 (далі – Порядок) [16], вчинення виконавчого напису істотно змінилося, хоча й не з усіма положеннями цього нормативного акта можна погодитися. Так, у Главі 11 Порядку [16] «Реєстрація нотаріальної дії та визнання її вчиненою» буквально наведено: «Виконавчий напис нотаріуса набуває чинності з дати його реєстрації в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій, про що

зазначається у тексті самого виконавчого напису», а у главі 12 «Виконавча сила нотаріального документа» замість сутності виконавчої сили нотаріального документа розкриваються вимоги до форми виконавчого напису.

У розділі II Порядку [16] «Порядок вчинення окремих видів нотаріальних дій» неможливо погодитися з положенням ч. 3.3. глави 12 «Видача свідоцтв про придбання майна з прилюдних торгів (аукціонів)», де зроблено низку помилок. Проаналізуємо буквально це положення: «Свідоцтво про придбання заставленого майна на аукціоні видається нотаріусом на підставі акта (копії затвердженого суддею акта) про проведений аукціон. Складений організатором аукціону акт про проведений аукціон подається на затвердження нотаріусу, який вчинив виконавчий напис про необхідність звернення стягнення на заставлене майно або який прийняв рішення». По-перше, перше речення у цитаті не узгоджується за змістом з другим. По-друге, ні суд, ні нотаріус не брали участі в організації торгів, тому вони не можуть затверджувати акт про проведений аукціон. По-третє, коли йдеться про приватних нотаріусів, професійна діяльність конкретного нотаріуса може бути припинена, тому не можна штучно прив'язувати до повноважень конкретного нотаріуса, який вчинив виконавчий напис, наслідки, які слідуватимуть за його вчиненням. Таке положення, запозичене з цивільного процесу, може призвести до небажаних результатів, коли набувач майна не здатен буде отримати свідоцтво про придбання майна з прилюдних торгів (аукціонів) через відсутність нотаріуса, який вчинив виконавчий напис.

Характерно, що під час вчинення виконавчого напису нотаріус з'ясовує зумовлені в Порядку обставини на підставі визначених документів і вчиняє виконавчі написи:

- якщо подані документи підтверджують безспірність заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем;
- за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років, а у відносинах між підприємствами, установами та організаціями – не більше одного року.

У разі якщо нотаріусу необхідно отримати іншу інформацію чи документи, які мають відношення до вчинення виконавчого напису, нотаріус вправі витребувати їх у стягувача. Хоча в цій ситуації важко погодитися з положенням Порядку, оскільки витребувати у заявника додаткові документи складно через те, що він вправі відмовитися від вчинення виконавчого напису. Дійсно, він може їх надати добровільно, але може просити нотаріуса витребувати додаткові документи від підприємств, установ і організацій на підставі ч. 4 Закону України «Про нотаріат» [17].

Як і в наказному провадженні, обов'язковою вимогою вчинення виконавчого напису нотаріуса є вичерпний перелік вимог, за якими може бути вчинена ця нотаріальна дія. Отже, нотаріусу необхідно перевірити, чи передбачена заборгованість, щодо якої треба вчинити виконавчий напис, в Переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів.

Виконавчий напис пропонується видавати лише за доказами, наданими однією стороною – стягувачем, а заперечення проти вчинення виконавчого напису взагалі в нотаріальному порядку не можуть бути розглянуті, оскільки це виходить за межі компетенції нотаріусів, і можуть суперечити принципу безспірності нотаріального процесу [1, с. 72]. Автор вважає, що тут проявляється істотна непослідовність законодавця, оскільки допускається, що в цивільному судочинстві можливі випадки зловживання правом і будь-яких застережень із приводу зловживання правом у нотаріальному порядку не зроблено. Однак і судовий наказ, і виконавчий напис нотаріуса можуть слугувати підставою для їх примусового виконання, тому вважаємо непослідовним допускати можливість зловживання правом у судочинстві і не враховувати це положення у разі вчинення виконавчого напису нотаріусом.

Виконавчий напис вчиняється за наявності документів, визначених у законодавстві, які надав стягувач та за відсутності боржника. Тому вказується (як на один із заходів вдосконалення

виконавчого напису) на «необхідність в усіх без винятку випадках представлення нотаріусу документального підтвердження факту сповіщення боржника про необхідність погасити заборгованість у добровільному порядку і відсутності у боржника заперечень [18, с. 10–11]». Така послідовність процедури дасть змогу певною мірою застерегти випадки зловживання правом, але, на відміну від діяльності суду, який особисто направляє документи боржнику, у разі вчинення виконавчого напису передбачається орієнтуватися на докази повідомлення боржника стягувачем, що не застереже від випадків зловживання правом. Тому вважаємо раціональним зробити процедуру діяльності нотаріуса подібною до діяльності суду та здійснювати за таких умов передачу документів від стягувача до боржника через нотаріуса, що застереже від випадки фальсифікації доказів передачі таких документів.

Зокрема, в Порядку [16] допускається таке: «Повідомлення вважається надісланим, якщо є відмітка іпотекодавця на письмовому повідомленні про його отримання або відмітка поштового відділення зв'язку про відправлення повідомлення на вказану в іпотечному договорі адресу». Але положення про «відправлення повідомлення» не доводить факт його вручення, а також не фіксує дати отримання такого повідомлення, тому необхідно внести відповідні зміни до Порядку.

Виконавчий напис має видаватись у суворо передбачені законом строки. Так, відповідно ст. 88 ЗУ «Про нотаріат» [17], зазначено, що нотаріус вчиняє виконавчий напис за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років, а у відносинах між підприємствами, установами та організаціями – не більше одного року. Якщо для вимоги, за якою видається виконавчий напис, законом встановлено інший строк давності, виконавчий напис видається у межах цього строку. Тобто у такому разі передбачається, що боржник буде заперечувати чинність вимог стягувача, але нотаріус в такій ситуації, на погляд автора, має роз'яснити стягувачу право на звернення до суду з проханням про поновлення строку на звернення до суду, що впливає

зі ст. 5 Закону України «Про нотаріат». Але строк, пропущений стягувачем навіть із поважних причин, не може бути поновлений нотаріусом.

Спільною ознакою судового наказу і виконавчого напису нотаріуса є те, що ці акти є виконавчими документами, що підлягають виконанню органами примусового виконання, а тому зміст судового наказу та виконавчого напису нотаріуса мають відповідати вимогам, встановленим ЗУ «Про виконавче провадження».

На відміну від судового наказу, який може бути оскаржений боржником до суду, який його видав, внаслідок чого він може бути скасований чи змінений, оскарження виконавчого напису боржником нотаріусу неможливе, через безспірність нотаріального процесу. Отже, боржник має звертатись до суду із позовною заявою про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню.

Отже, процедура видачі судового наказу та вчинення виконавчого напису нотаріуса мають багато спільних ознак, а саме: суб'єктами є стягувач і боржник; вичерпний перелік вимог, на підставі яких видається судовий наказ та вчиняється виконавчий напис; об'єктом захисту є безспірне право та інтерес заявника; відсутність спору про право; встановлений строк

позовної давності для наказного провадження та строк для вчинення виконавчого напису, у разі пропуску якого в обох випадках необхідно звертатись із заявою до суду, яка вже буде розглядатись у порядку позовного провадження; судовий наказ і виконавчий напис видають за доказами, наданими однією стороною – стягувачем, тому обидва провадження є документарними; судовий наказ і виконавчий напис нотаріуса мають однакову юридичну силу і обидва є виконавчими документами.

Однак є й певні відмінності: строк видачі судового наказу довший, ніж строк вчинення виконавчого напису нотаріусом; процедура скасування судового наказу простіша, ніж процедура скасування виконавчого напису нотаріуса. Автор дотримується концепції, що виконавчий напис нотаріуса має вчинятись лише на оригіналах нотаріально посвідчених документів, а судовий наказ має стосуватись всіх інших безспірних вимог стягувачів, які ґрунтуються на безспірних доказах, що зумовлює необхідність узгодження положень Переліку. Крім того, процедура діяльності нотаріусів і суду має бути подібною і передбачати охорону і захист прав та інтересів всіх суб'єктів процесу, застерігати від можливості зловживання правом.

Анотація

У статті досліджується специфіка видачі судового наказу та процедури вчинення виконавчого напису нотаріуса в процесі захисту цивільних прав фізичних та юридичних осіб. Проведено порівняльний аналіз судового наказу та виконавчого напису нотаріуса. Внесено пропозиції з удосконалення норм законодавства, що регулюють інститут наказного провадження та порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами.

Ключові слова: судовий наказ, виконавчий напис, спрощена, документарна процедура, безспірність вимог.

Аннотация

В статье исследуется специфика выдачи судебного приказа и процедуры совершения исполнительной надписи нотариуса в процессе защиты гражданских прав физических и юридических лиц. Проведен сравнительный анализ судебного приказа и исполнительной надписи нотариуса. Внесены предложения по совершенствованию норм законодательства, регулирующих институт приказного производства и порядок совершения нотариальных действий нотариусами.

Ключевые слова: судебный приказ, исполнительная надпись, упрощенная, документарная процедура, бесспорность требований.

Dyka A.O. Processual features of issuing a court order and committing notary's executive inscription

Summary

The article deals with the specifics of the issuing a court order and the procedure for the committing notary's executive inscription in the process of protecting civil rights of individuals and legal entities. A comparative analysis of a court order and notary's executive inscription was conducted. Proposals on the improvement of the norms of legislation regulating the institute of writ proceedings and the procedure for the committing notary's executive inscription have been made.

Key words: court order, notary's executive inscription, simplified, documentary procedure, indisputable requirements.

Список використаних джерел:

1. Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом: Підручник у трьох томах [Текст] / За заг. ред. С.Я. Фурси. – К.: Алерта, 2015. – 484 с.
2. Харитонов Є.О. Цивільний процес України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/glavy/74412-pdrozdl-nakazne-provadjennya.html>.
3. Фурса С.Я. Цивільний процес України: академічний курс / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2009. – 848 с.
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/print1476958318604106>.
5. Цивільний процесуальний кодекс України (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/files/Proekt_CPK_100317.pdf.
6. Балюк М.І., Луспеник Д.Д. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарі, рекомендації, пропозиції. – Х., 2008. – 708 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lawbook.online/protses-ukrajini-tsvilniy/scho-oznachae-quotspir-pro-pravoquot-pri-57659.html>.
7. Вербіцька М.В. Наказне провадження у цивільному процесі України : дис. ... к.ю.н. : 12.00.03 / М.В. Вербіцька. – Львів, 2011. – 231 с.
8. Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження : Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2011 р. № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11/print1476958318604106>.
9. Татулич І.Ю. Співвідношення понять «судове рішення» та «судовий наказ» у цивільному процесі / І.Ю. Татулич // Юридична Україна. – 2013. – № 6. – С. 76–81.
10. Петров Є.В. Наказне провадження: сучасний стан та перспективи розвитку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pap.in.ua/2_2014/34.pdf.
11. Цивільний процес України. Академічний курс: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.]; за ред. С.Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я.; КНТ, 2009. – 610 с.
12. Нікітюк О.М. Особливості виконавчого напису нотаріуса як способу охорони права спільної власності подружжя / О.М. Нікітюк // Цивілістична процесуальна думка. – 2016. – № 3. – С. 6–9.
13. Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1172-99-%D0%BF>.

14. Свідерська М. Порівняльна характеристика судового наказу, судового рішення та виконавчого напису нотаріуса / М. Свідерська // Підприємство, господарство і право. – 2005. – № 4. – С. 42–44.
15. Фурса С.Я. Теорія нотаріального процесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/466-teorya-notaralnogo-protsesu-fursa-sya.html>.
16. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12/print1453366434468785>.
17. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3425-12/print1476958318604106>.
18. Алферов И.А. Совершение исполнительных надписей нотариусами / И.А. Алферов // Законодательство. – 2006. – № 10. – С. 10–15.